

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): Václav Bureš

Název práce: Pravěká lukostřelba: Experimentální studie

Vedoucí práce: Mgr. Daniel Sosna, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE *(uveďte, do jaké míry byl naplněn):*

Cílem práce bylo „... na základě experimentu zmapovat poškození lukostřeleckých hrotů a vytvořit model, který by přispěl k pochopení lidského chování v eneolitě.“ (s. 2). Tento cíl se podařilo naplnit.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ *(náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):*

Práci hodnotím jednoznačně jako vysoce obtížnou. Provedení experimentu vyžadovalo zajistit lukostřeleckou výzbroj, která byla vyrobena archaickou technologií a autor práce musel zabezpečit kamennou surovinu ze zahraničí (Francie, Polsko), specifický materiál na ratiště (Jižní Morava), přírodní dehet a řadu dalších drobností. Dále bylo potřeba zvládnout logistiku převozu mrtvého zvířete na experimentální plochu, zajistit omezení rozkladu tkáně a provést experiment. Výsledky pak musely být hodnoceny za pomoci specializovaného mikroskopického vybavení na fakultě elektrotechnické. Navíc autor musel nastudovat rozsáhlou literaturu od experimentální archeologie až po etnografické práce o válečnictví. Za dobu svého působení na fakultě jsem zaznamenal jen minimum podobně náročných projektů.

Vynikajícím způsobem autor pronikl do technologické problematiky. Detailní popis a úvahy o typech lomů, vztahu mezi úhly a průrazností, symetrií a jejím vnímáním ukazují, že autor se v rovině práce s materiálem stal badatelem, který se pohybuje na horizontu současného poznání. Neznám mnoho bakalářských prací, kde uvidíme podobnou hloubku porozumění.

V práci se objevuje problémové tvrzení vyplývající ze slabší schopnosti autora kriticky reflektovat literaturu. Např. eneolitické náčelnictví, zmíněné autorem (s. 3) je na území ČR nepravděpodobné, což jsem se snažil prokázat ve své monografii (Sosna 2009).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA *(jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):*

Práce má jasnou a logickou strukturu hlavních kapitol. Uvnitř kapitol je ale strukturace slabá a tok textu trpí. Některé odstavce jsou velmi stručné a text tím ztrácí plynulost. Špatná je i stylistika (obraty typu „... ovlivní to nějak ...“, „... válečník se později stával domácím ethosem ...“), gramatika, objevuje se řada překlepů (s. 3, 8, 11, 12, 15, 16, 23, 30, 36, 45, 48) a dokonce i nevymazané osobní poznámky autora textu (s. 22). Přímé citace jsou v textu formátovány nekonzistentně (odsazení). Terminologicky by bylo vhodnější užívat běžný termín úštěp spíš než odštěpek.

Kvalita tabulek a grafů je samostatné téma. Vlastní tabulky autora jsou přehledné a kvalitní. Převzaté tabulky vložené do textu jako rastrový obrázek ovšem stejnou kvalitu nemají, protože rastr snižuje vizuální kvalitu. Tabulka by měla být přepsána v textovém editoru. Obrázky jsou ve verzi,

kteřou jsem obdržel, naprosto nevyhovující. Na tmavých snímcích nelze rozeznat detaily. Snímky jsou velkým zklamáním vzhledem k jejich důležitosti pro práci jako celek. U obr. 6, 9, 11, 15, 18, 20, 22, 24, 27, 30, 32 vložený snímek zcela chybí. Vše je evidentně výsledkem časového tlaku před odevzdáním práce.

Jako vedoucího práce, který předával studentovi řadu publikací, mě překvapuje, když z několika vysoce relevantních článků o opotřebení šipek v eneolitu vidím ocitovaný pouze jeden. Zde nejde o ego školitele, ale o to, že relevantní a navíc dostupné texty se v bakalářské práci neobjeví. Stejně tak by mohlo Piotra Dmochowského zamrzet, že mu nikdo v práci nepoděkoval za velkorysý dar suroviny na štípání nebo kolegu Jana Řebouna, který nám umožnil využívat mikroskopickou laboratoř, bez které by neexistoval jediný snímek opotřebení.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Práci Václava Bureše hodnotím ve dvou rovinách. Na jedné straně hodnotím vysoce pozitivně způsob, jak student zvládl náročný experimentální projekt. Již od počátku bylo zřejmé, že volba tématu byla riskantní a mohl ji zvládnout jen výjimečně schopný a motivovaný student. Autor bakalářské práce se pomalu ale jistě doslova prokousal přes všechny problémy, které realizaci projektu stály v cestě. Výsledky experimentu jsou významné a mají vysoký publikační potenciál, což doufám v blízké době doložíme i publikačním výstupem. Smysl pro detail, který autor prokázal především při analýze a popisu jednotlivých atributů studovaných objektů jednoznačně ukazuje, jak hluboko pronikl do tématu.

Na druhou stranu je práce jednoznačně nedotažená a to hned v několika rovinách. Autorovi na napsání práce nezbývalo mnoho času, což se projevilo ve špatné stylistice, gramatice, přeletech, špatné kvalitě obrázků, nepřesvědčivé teoretické části a práci s literaturou. Autor navíc neuspěl v proniknutí do literatury o teoretické povaze válečnictví a evropském pravěku. Řada tvrzení naznačuje slabou orientaci autora v dané problematice, což ostře kontrastuje s výborně zvládnutou rovinou přehledu v technologické rovině. Úvod práce a diskuze jsou velmi chabé. V této rovině je práce nedotažená a je to velmi markantně viditelné.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Co je onen válečný etos, o kterém píše Vander Linden?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě): **Velmi dobře**

Datum: 22.5.2012

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Václav Bureš

Název práce: Pravěká lukostřelba: Experimentální studie

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě):
PhDr. Petr Kříšťuf, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce V. Bureše je „... na základě experimentu zmapovat a poškození lukostřeleckých hrotů a vytvořit model, který by přispěl k pochopení lidského chování v eneolitu.“ První část cíle byla naplněna tím, že autor popsal poškození šipek, které využil při experimentu. Pochopení lidského chování v eneolitu je natolik ambiciózní cíl, že nepřekvapí, že nebyl v rámci bakalářské práce naplněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Práce V. Bureše je založena na vlastním experimentálním výzkumu, což hodnotím velmi pozitivně. Zároveň však musím upozornit na některé drobnosti v teoretické části práce. Kapitola 1.2 Kultura zvoncovitých pohárů je z pohledu archeologa zpracována nedostatečně a je nepřehledná. Za problém celého experimentu (tedy i bakalářské práce) považuji následující nesrovnalost v teoretické a praktické úrovni: Autor v úvodních kapitolách rozděluje šipky (jistě správně) na „s řapem“ a „bez řapu“ a uvádí, že mají rozdílné vlastnosti. Dále se v experimentu věnuje pouze šipkám bez řapu, ale jako teoretický základ experimentu používá nálezový celek tzv. Ōtziho (ledovcové mumie), v rámci kterého byly ovšem nalezeny pouze šipky s řapem. V této souvislosti musím upozornit, že v případě tohoto unikátního nálezu pracuje Bureš se značně zastaralou literaturou (Spindler 1998). Nevyužívá tak ve své práci poznatky, které byly v oblasti výzkumu této mumie a artefaktů nalezených spolu s ní učiněny v posledních letech. Především se jedná o odhalení skutečnosti, že sám Ōtzi byl zastřelen šípem, jehož šipka (opět s řapem) uvázla v těle, což z hlediska Burešovi práce pokládám za minimálně zajímavé.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Formální úprava je slabší stránkou práce. Za problematickou považuji především kvalitu obrazových příloh, které jsou v mnoha případech nečitelné, a nelze tedy ověřit autorova tvrzení, která podkládá odkazy na obrazové přílohy. V pořádku není ani seznam použité literatury, neboť v něm chybí několik použitých prací (Dockall 1977; Keeley 1984; Odell 1981; Odell 1984; Olivík 2001). Při poměrně nízkém počtu použitých titulů (19) jsou takové chyby zarážející. Za nešťastné považuji i uspořádání některých kapitol do odstavců, které jsou tvořeny pouze jednou větou (především kap. 4.5).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Téma práce V. Bureše je jistě zajímavé a experimentální výzkum v této oblasti může přinést zajímavé odpovědi. Autor se v práci věnoval vlastní experimentální tvorbě artefaktů (šipek a šípů) a experimentální stříbě s nimi, čemuž jistě věnoval značný čas a péči. Mám však dojem, že to bylo na úkor teoretické i formální stránky práce. Kromě již výše uvedeného v práci postrádám i odkazy na teoretické či metodologické práce z oblasti experimentální archeologie či archeologie obecně. Jejich využití by možná Burešovi pomohlo lépe formulovat teoretické otázky a práce by mohla být zakončena interpretací, nikoliv jen popisem poškození šipek stříbou a srovnáním výsledků s podobnými experimenty. I přes tyto výtky se domnívám, že práce V. Bureše splňuje podmínky pro bakalářskou práci, a proto jí doporučuji k obhajobě.

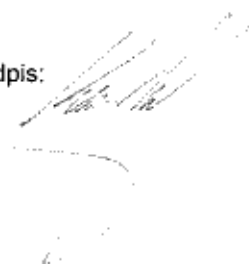
5. OTÁZKY A PŘÍPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

DOBŘE

Datum: 23.5.2012

Podpis:

Průběh obhajoby bakalářské práce:

Téma práce: Praveká lukostřelba: Experimentální studie

Vedoucí práce: Mgr. Daniel SOSNA, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Petr Knížek, Ph.D.

Průběh obhajoby:

- komise představila posudky na předkládanou bakalářskou práci
- student reagoval na otázky vyplývající z posudků
- praktická část práce velice dobrá
- práce byla obhájena

Členové zkušební komise:

Klasifikace: VELMI DOBRĚ

Datum obhajoby: 30. května 2012

Mgr. Tomáš Hirt, Ph.D.

PhDr. Tereza Zíková, Ph.D.

Mgr. Lukáš Friedl

Doc. Petr Lozoviuk, Ph.D.

PhDr. Jiří Woitsch, Ph.D.

podpis zkoušejícího